

Gener giver ny viden om klyngehovedpine

Et nyt internationalt studie med dansk deltagelse viser, at rygning spiller en rolle for, hvor alvorlig klyngehovedpinen er hos den enkelte patient. Studiet viser også at klyngehovedpine i betydelig grad er arvelig.

En betydelig del af årsagen til, at personer rammes af klyngehovedpine, skyldes variationer af ni specifikke gener. Det viser et nyt metastudie, som er en samlet analyse af en række forskellige enkeltstudier om klyngehovedpine.

Forskere fra Dansk Hovedpinecenter på Rigshospitalet-Glostrup og Københavns Universitet har bidraget til de nye resultater, der er publiceret i det videnskabelige tidsskrift *Annals of Neurology*.

Klyngehovedpine, der også kaldes Hortons hovedpine, er en meget smertefuld og intens form for halvsidig hovedpine bag øjet, som kommer i serier af anfald kaldet klynger. Klyngehovedpine er relativt sjælden, men kan være meget indgribende. Flest mænd har klyngehovedpine.

Høj arvelighed

I alt 14,5 procent af risikoen for klyngehovedpine kan forklares med de fundne gener, fremgår det af det nye studie. Det betyder, at der er en betydelig arvelig årsag til, at nogle personer får klyngehovedpine.

”Det er en meget mere klar sammenhæng mellem genetik og klyngehovedpine, end vi havde forventet. Det understreger, at der er en væsentlig biologisk årsag til klyngehovedpine,” siger forskningsleder, lektor, ph.d. Thomas Folkmann Hansen.

Fire af de ni geners betydning for klyngehovedpine har ikke tidligere været kendt.

Mulig effekt af rygestop bør undersøges

I studiet fandt man også tydelige tegn på en sammenhæng mellem rygning og klyngehovedpine. Man fandt indikationer på en årsagssammenhæng mellem rygeintensitet og klyngehovedpine, altså en stærk statistisk sammenhæng mellem klyngehovedpine og særligt storrygere.

Derfor bør der forskes i at afprøve den eventuelle effekt, som et rygestop kan have på klyngehovedpinen på længere sigt:

”Selv om sammenhængen stadig er usikker, er det en generel anbefaling at stoppe med at ryge. Specifikt for klyngehovedpine påvirkes vores behandlingsmuligheder på grund af hjertesygdom og andre sygdomme, som rygning er en kendt risikofaktor for,” siger læge, ph.d. Anja Sofie Petersen fra Dansk Hovedpinecenter.

Klyngehovedpine og rygning

Sammenhængen mellem klyngehovedpine og rygning har været diskuteret i årevis. Det skyldes, at mange flere med klyngehovedpine ryger sammenlignet med befolkningen som helhed.

I det aktuelle studie var minimum 3 ud af 4 af deltagerne med klyngehovedpine rygere eller tidligere rygere. Det kan skyldes, at rygning er en medvirkende årsag til klyngehovedpine, men det kan også være et udtryk for, at rygning og klyngehovedpine deler nogle årsagsfaktorer, man ikke har fundet endnu.

Det vil kræve større undersøgelser over længere tid for at fastslå, om rygning er en medvirkende årsag til udviklingen af klyngehovedpine.

”Hvis der er en årsagssammenhæng, kan patienter med klyngehovedpine med fordel skærme deres børn for passiv rygning og opfordre aktivt til, at de ikke begynder at ryge. Den nye viden om arvelighed af klyngehovedpine og sammenhængen med rygning er et ekstra godt argument for, at dem, der har klyngehovedpine i familien, afstår fra rygning. Det er også i tråd med de generelle anbefalinger fra sundhedsmyndighederne,” siger Anja Sofie Petersen.

Internationalt forskningssamarbejde

Blandt de ni undersøgte gener med betydning for klyngehovedpine, ved man, at tre af dem også har betydning for migræne. Det tyder på, at der kun er visse fællestræk mellem migræne og klyngehovedpine, men at de biologisk kan ligne hinanden lidt.

Det kan også være med til at forklare, at nogle typer anfaldsbehandling virker på begge hovedpinetyper, mens den forebyggende behandling er ret forskellig mellem de 2 typer hovedpiner.

Bag metastudiet står et samarbejde mellem 16 hovedpineforskergrupper fordelt på 13 forskellige, primært europæiske, lande.

Det samlede metastudie havde data fra flere end 36.000 personer: Ud af de 4.777 deltagere med klyngehovedpine var 492 danske. Data fra 9.658 danskere indgik også i kontrolgruppen på i alt 31.575 personer.

Læs mere

- Artiklen Cluster headache genome-wide association study and meta-analysis identifies eight loci and implicates smoking as causal risk factor i tidsskriftet Annals of Neurology (på engelsk)
- Om klyngehovedpine

